

GBLALE KORT

Af Boris Brorman Jensen

OMAs tænketank AMO var repræsenteret på Padiglione Italia med to parallelle udstillinger: „Lagos: How It Works“ og „The Gulf - Research on cities and growth on the Arabian Coast“.

Lagos har været i Koolhaas & Co.s søgelys de sidste 8 år, og deres Lagos-projekt har allerede været publiceret i flere sammenhænge. Det gør imidlertid ikke „Lagos: How It Works“-delen af udstillingen uinteressant, for der er masser af nyt materiale at kaste sig over, og studiet af Afrikas største by er både fascinerende og meget skræmmende.

Men det er i mine øjne med undersøgelserne af byudviklingen i de arabiske bystater Kuwait, Bahrain, Qatar og Abu Dhabi, Dubai, Ras al Khaimah i De Forenede Arabiske Emirater, at AMO for alvor påbegynder et nyt kapitel i

deres kalejdoskopiske beretning om nutidens byudvikling.

„The Gulf“-udstillingen åbner sig for publikum som et vindue fra himlen. Et stort sammenhængende satellitfoto af hele Golfregionen, fra Kuwait i sydvest til Oman i nordøst løber fra gulv til loft som en slags postmoderne panoptikoninstallation langs udstillingsrummets fire vægflader. Eneste grafiske afbrydelse af satellitpanoramaet er nogle plancher med faktuelle oplysninger, statements og en indsat vægavis, der kort fortæller om golfstaternes accelererede udviklingshistorie.

De allernyeste byudviklingsprojekter, som endnu ikke kan ses på selve satellitfotoet, er markeret med små gule Post-it-sedler, der er påklisteret over vægvisen. Her på disse diminutive beskedlapper finder man bl.a. henvisninger til Henning Larsens (i dansk målestok) gigantiske „Murjan City“-projekt i Bahrain og „The Waves of Abu Dhabi“ i Emiraterne, men selvfølgelig også OMAs egne projekter i Dubai

samt andre megalomane og XL-eksklusive projekter af eksempelvis SHL, MVRDV, SOM, Gehry og andre koryfæer på den internationale scene.

Selve udstillingslokalet er kun sparsomt møbleret med nogle enkle, polstrede bordbucke. Det tomme rum fungerer dels som et abstrakt iagttagelsesredskab à la Google Earth, dels som en skalamæssig referenceramme. En ring af små klatter på gulvet viser sig ved nærmere eftersyn at være luftfotos af Moskva, New York, Beijing og andre kendte storbyer rundt omkring i verden afbildet i samme størrelsesforhold som det store satellitfoto. Sammenstillingen er tankevækkende. De klassiske referencer virker i sammenligning med Gulf-urbanismens forrygende projektformater nærmest som bebyggelsesplaner i medium størrelse, og pointen er naturligvis, at der absolut ikke er nogen fællesnævner mellem de historiske metropoles tilblivelse og den byudvikling, der i øjeblikket foregår i Golfen. Sam-

men med satellitpanoramaet, vægvisen og Post-it-sedlerne leverer de simple plancher med faktuelle oplysninger mere end tilstrækkeligt med empirisk materiale til at afmontere de klassiske forestillinger om byen.

Budskabet er således det samme som med studiet af Lagos og Kina: Globaliseringen har vendt op og ned på grundlaget for det eksisterende teoriapparat. Tavlen er vasket ren, og arkitektfaget står derfor over for at skulle opfinde nye begreber og konceptuelle rammer, der kan forklare den nye virkelighed. OMA/AMO er ikke de eneste, der peger på denne uvished i forhold til arkitekturens rolle og indflydelse på byudviklingen, flere af de udstillede bystudier på biennalen er optaget af at mappe denne nye tabula rasa-tilstand.

Et generelt problem for biennalens mange interessante bystudier er det forhold, at forskningsresultater og fortløbende research-arbejder ikke nødvendigvis er særlig velegnet som

udstillingsprojekter. Budskab og indhold bliver nemt forvekslet med formidlingsmediet. Dette problem kommer OMA/AMO udenom ved først og fremmest ikke at sige alt for meget, men også ved indlægge samme distance til den materielle virkelighed i udstillingen, som synes at udgå fra de præsenterede projekter. De halvstatslige byggekonsortier i de rige golfstater forsøger bevidst at brande sig ind i en global overvågenhed ved hjælp af gigantiske landinskriftioner, hvis kaligrafiske karakteristika henvender sig direkte til en ny global Google Earth-kontekst. De arabiske sheiker har sat sig for, at projektet med at omstille Golfen fra sin afhængighed af olien skal kunne ses fra Månen, hvilket AMOs satellit-fotostat-monument subtilt (be)viser. Stedets ånd er kommet ud af Aladdins olielampe og er blevet til Genius Logo.

Enhver med bare den mindste interesse for „Harvard Project on the City“ og OMA/AMOs arbejder bør bestemt besøge udstillingen.

Eneste kritiske bemærkning skulle være den, at de pragmatiske tænkere, som nu er gået i gang med 'mapping'-miraklet i Mellemøsten, glemmer at stille kritiske spørgsmål. Denne pointe har Berlage Institutets udstilling taget fat i. Glem derfor ikke at stoppe op, når du går igennem „Beyond Mapping. Projecting the City“ på vej hen til OMA/AMOs udstilling.

Boris Brorman Jensen er arkitekt, ph.d. og underviser på Arkitektskolen Aarhus. I ARKITEKTEN nr. 15, 2003 beretter han indgående om byudviklingen i Dubai.

OMA/AMOs bidrag til biennalen er et ud af tolv byforskningsprojekter, som vises i Padiglione Italia i Giardini. Fotos: Boris Brorman Jensen.